

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 5 grudnia 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.47.2022.AK

Pani
Aldona Popardowska
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
w Lubawce

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12-14 października 2022 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce mieszczącym się przy ul. Dworcowej 33, 58-420 Lubawka, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do 12 października 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.

Jednostką od dnia 1.01.2020 r. kieruje Pani Aldona Popardowska, która w okresie od 1.07.2018 r. do 31.12.2019 r. na mocy Zarządzenia Nr 123/2018 Burmistrza Miasta Lubawka zajmowała stanowisko p.o. Kierownika MGOPS.

Pani Aldona Popardowska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 21 listopada 2022 r. protokół kontroli, do którego nie

wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (pkt 9).

Gmina Lubawka nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Ma wydłużony termin na jego realizację do dnia 31.12.2022 r.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka nie wpłynęły wnioski o taką pomoc.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej, ale zapewnia miejsca w ośrodku wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy) – w Dziennym Domu Pobytu Senior+, mieszczącym się pod adresem Bukówka 50b, 58-420 Lubawka. Dom, przeznaczony jest dla 20 osób, które ukończyły 60 lat i są nieaktywne zawodowo. Jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturach MGOPS w Lubawce. Nadzór nad nim sprawuje Kierownik MGOPS. Ośrodek nie zatrudnia osoby na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Pobytu. Według informacji Kierownika Ośrodka kilkakrotnie ogłaszane były nabory na stanowisko Kierownika DDP Senior+, które nie zostały rozstrzygnięte z uwagi na brak ofert na to stanowisko.

W związku z powyższym nie zostały spełnione w tym zakresie standardy określone w Rozdziale IV.2. pkt 8 „Przewidywanych minimalnych standardów lokalowych i kadrowych ośrodków wsparcia SENIOR+” wprowadzonych Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce nie opracowywał i nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywnościową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski o pomoc w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody

na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że osoby wymagające wsparcia w tej formie uczęszczają na zajęcia organizowane w Powiatowym Ośrodku Wsparcia – Środowiskowym Domu Samopomocy w Kamiennej Górze mieszczącym się przy ul. Kościuszki 6.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Lubawka zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak poinformował Kierownik Ośrodka, MGOPS udostępniał wzory pism procesowych, a informacji i pomocy w tym zakresie udzielali (w ramach pracy socjalnej) pracownicy socjalni tut. Ośrodka. Ponadto osoby/rodziny mogły również korzystać z pomocy radcy prawnego w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej działającym w siedzibie MGOPS w Lubawce.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednak, jak poinformował Kierownik Ośrodka udostępniano druki i udzielano informacji nt. ustalenia niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności przez organy określone odrębnymi przepisami – ZUS, KRUS, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Pracownicy świadczyli pomoc w wypełnianiu wniosków, uzyskaniu zaświadczeń lekarskich oraz w skompletowaniu dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności przez ww. instytucje.

Kierownik MGOPS w Lubawce składał Radzie Miasta coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik MGOPS w Lubawce spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W trakcie kontroli akt osobowych ustalono, że Pani Agnieszka Legutko od dnia 1.12.2020 r. na mocy Porozumienia w sprawie zmiany stanowiska pracy i zakresu zadań i obowiązków zawartego w dniu 1 grudnia 2020 r. zajmuje, jednocześnie dwa stanowiska pracy, stanowisko pracownika socjalnego (do 24.07.2022 r.), starszego specjalisty pracy socjalnej (od 25.07.2022 r.) i stanowisko Zastępcy Kierownika MGOPS w Lubawce. Ww. nie legitymuje się specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej. Posiada 3 letni staż pracy w pomocy społecznej. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że funkcję tą Pani Agnieszka Legutko pełni doraźnie, co nie koliduje z 8 godzinnym wykonywaniem pracy pracownika socjalnego zgodnie z zakresem zadań i obowiązków z dnia 5.05.2008 r. Dodatkowe zadania określone w porozumieniu w § 1 pozwalają na koordynację Ośrodkiem i są wykonywane przez Panią Agnieszkę Legutko sporadycznie w czasie nieobecności Kierownika.

Nie mniej jednak, należy zwrócić uwagę, że niniejsza praktyka nie jest zgodna z art. 121 ust. 3a ustawy, zgodnie z którym pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.

W świetle wyżej przywołanego art. 121 ust. 3a ustawy stwierdzić należy, że prawo do dodatku przysługuje jedynie pracownikowi socjalnemu posiadającemu kwalifikacje określone w ustawie, zatrudnionemu na stanowisku pracownika socjalnego, starszego pracownika socjalnego, specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy socjalnej, głównego specjalisty, a nie osobie zatrudnionej na stanowisku Zastępcy Kierownika. Łączenie obu stanowisk może, w przeszłości rzutować na sposób, jakość i efektywność wykonywanej pracy oraz może budzić wątpliwości co do przejrzystego sposobu realizacji zadań przypisanych do stanowisk pracy. Za takim stanowiskiem przemawia treść art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 530). Zgodnie z przywołaną normą prawa pracownik samorządowy zatrudniony na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, nie może wykonywać zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronnictwo lub interesowność oraz zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy.

Po drugie powierzenie stanowiska Zastępcy Kierownika Ośrodka osobie nieposiadającej specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej nie jest działaniem prawidłowym. Zajmująca to stanowisko osoba ma zastępować Kierownika Ośrodka w czasie jego nieobecności, jest więc osobą kierującą jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 122 ust. 1 ustawy, zatem powinna posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł miesięcznie (250 zł do 29.05.2021 r.) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w MGOPS. Dodatek ten nie był wliczany do wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych, świadczących pracę socjalną w środowisku, znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy zadań i obowiązków pracownika socjalnego.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Lubawka zamieszkałą przez 10 355 mieszkańców, w tym 142 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2021 r.) i 10 240 mieszkańców (stan na 12.10.2022 r.), w tym 146 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 12.10.2022 r.). W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Powierzenie stanowiska Zastępcy Kierownika Ośrodka osobie zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego specjalisty, nie mającej specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.
2. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.
3. Brak zatrudnienia osoby na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Pobytu Senior+.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia osoby na stanowisku Zastępcy Kierownika Ośrodka. Na stanowisku tym zatrudniać osoby posiadające specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 poz. 2286 ze zm.)

Termin realizacji: 31.05.2023 r.

2. Kontynuować działania podejmowane przez Gminę w celu realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 poz. 2286 ze zm.)

Termin realizacji: 31.12.2022 r.

3. Uregulować kwestię zatrudnienia na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Pobytu Senior+.

Podstawa prawna: część IV.2. pkt 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021- 2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10) oraz art. 122 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: do 31.05.2023 r.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Kierownika

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Lubawka

2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Promocji Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

E. Zygunt
Ewelina Zygmunt

